

Телебачення як особливий чинник впливу на спосіб життя молоді

Телебачення володіє великою перевагою над іншими засобами масової інформації: воно доступно, привертає свою увагу наявністю звуку, відеозображення, оперативністю, масовістю. «Так сказали по телевізору» – такий вислів ми часто чуємо або ж самі наводимо у звичайних розмовах і суперечках. Це доводить, що телебачення є потужним, наймасовішим засобом інформації та найдоступнішим і популярним способом розваги всіх верств населення. Воно змінює наші звички, привертає до обговорення різних проблем, формує суспільну свідомість. Телебачення впливає на поведінку молодих людей, їхні моральні цінності та загально-соціальні установки сильніше, ніж будь-які соціальні інститути.

З метою з'ясування життєвої позиції молоді по відношенню до телебачення, нами було проведено опитування у формі анкетування, яке дало можливість виявити проблеми, пов'язані з надмірним захопленням молоддю телебаченням, а саме:

1. Поява специфічного виду психологічної залежності – теле-манії. Телебачення поглинає молоду людину, її почуття, відношення до дійсності, впливає на поведінку, моральні цінності загально соціальні установки.

2. Несвідома зміна життєвих установок молодої людини, її світосприйняття, поведінкову модель.

3. Медіанасильство (величезна кількість інформації з елементами жорстокості, насильства, жажів у ньому) веде до психологічного тиску на думки, емоції, почуття індивідів, навчання і примушування їх у певний спосіб думати, відчувати, а значить здатне завдати їм психологічної шкоди.

4. Неправильне харчування, наслідки якого ускладнюють далекі від реальності уявлення про те, як впливають певні продукти на людський організм. Чим більше молода людини дивиться телевізор, тим вона менше рухається і більше «перекушує» замість того, щоб нормально харчуватися.

5. Звуження часу спілкування з однолітками, близькими рідними. Інколи члени родини спілкування між собою підмінюють спільним переглядом телепередач. Такий стиль стосунків, звичайно, може знизити гостроту домашніх конфліктів, але водночас він відкидає можливість вирішити проблеми, які виникають шляхом нормальної людської бесіди.

6. Постійний перегляд сцен насильства притупляє чутливість до агресії, зменшує значимість внутрішніх факторів, які її стимулюють, збільшує прояви агресії у поведінці, сприяє формуванню викривленого образу соціальної реальності.

Отже, телебачення є одним з найбільш травмуючих факторів впливу на психічний та фізичний стан молоді.

Переконані, телебачення як ефективний засіб впливу на молоду людину в умовах глобалізації повинно сприяти зміцненню морально-духовного, національно-громадянського імунітету. Вважаємо, якісною телевізійну передачу, яка інформує, орієнтує, навчає, формує уявлення, цінності, естетичні смаки, ті, що спонукають молодь до самопробудження, самопізнання, морально-духовного самовдосконалення.

Щоб протидіяти негативному впливу телебачення на молодь, слід об'єднати зусилля батьків, громадських організацій, відповідних державних структур. Можливо, варто створювати певні просвітницькі програми, зокрема здійснювати навчання молодих людей вмінню аналізувати побачене на екрані, зіставляти його з реальним життям. Варто також вивчати і використовувати досвід зарубіжних країн. Якщо ми й не можемо відмовитися від цього продукту людської творчості у своєму повсякденному житті, то хоча б спробуймо не перетворювати його на головну життєву цінність.

Ніна АТАМАНЧУК,
кандидат психологічних наук, доцент,

*доцент кафедри психології та педагогіки
Національного університету «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка»*